

การจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
THE LEARNING MANAGEMENT OF GRADUATE DIPLOMA
PROGRAM IN TEACHING PROFESSION NORTH BANGKOK UNIVERSITY

¹วิโรจน์ หมั่นเทพ และ ²สมนึก การ์เเวก

¹Wirote Muenthep and ²Somnuk Kareevate

¹มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

¹North Bangkok University, Thailand

Received:2024-02-12

Revised:2024-04-17

Accepted:2024-04-27

¹Corresponding Author's Email: wirote.mu@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ 2) ศึกษาปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประชากรเป้าหมายคือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ปีการศึกษา 2565 จำนวนทั้งหมด 112 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านวิธีการจัดเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้และด้านหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ 2) ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ท กรุงเทพ ได้แก่ ลักษณะตามบริบทของผู้เรียน สื่อในการจัดกิจกรรม ภาระหน้าที่ของครูผู้สอน เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสม และการสนับสนุนของผู้บริหาร

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้; หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต; วิชาชีพครู

Abstract

The goals of this study include: 1) examine the learning management circumstances faced by students enrolled in North Bangkok University's graduate diploma programme for

teaching. 2) Research the elements that enable learning management for students enrolled in North Bangkok University's Graduate Diploma in Teaching Profession programme. A questionnaire will be used to gather data from 112 second-year students enrolled in North Bangkok University's Graduate Diploma in Teaching Profession programme for the academic year 2022. Standard deviation and mean are two statistics that are employed.

The study's findings showed that:

1) Overall, student learning management conditions in North Bangkok University graduate diploma programme for teaching professions were at a high level. After taking into account every factor, the analysis revealed that the learning media component had the highest average, which was followed by instructors, learning techniques, learning measurement and evaluation, and school curriculum, in that sequence.

2) the elements that assist students in the Graduate Diploma Programme in Teaching Profession at North Bangkok University manage their learning are the learners' contextual features, the use of media to plan activities, the roles of teachers, the use of current, appropriate technology, and the assistance of administrators.

Keywords: Learning Management; Graduate Diploma Program; Teaching Profession

บทนำ

การจัดการเรียนรู้ถือเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งเนื้อหา ทักษะ และเจตคติที่ดีในการนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและนับเป็นวิธีการพัฒนาที่สำคัญเพราะการเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนในระยะยาวให้เกิดความยั่งยืน โดยการจัดการเรียนรู้ควรเน้นที่การนำความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน การแก้ปัญหา และการใช้ชีวิต ซึ่งผู้สอนต้องบูรณาการความรู้สหวิทยาการ (Multidisciplinary) ร่วมกับการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่เน้นให้ความสำคัญกับผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นและเพียงพอเพื่อนำมาสู่การประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ (CBE Thailand, 2021)

ในปัจจุบันรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ถูกนำมาใช้ในสถานศึกษามากขึ้นเนื่องจากเป็นรูปแบบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถรักษาผลการเรียนรู้ให้อยู่คงทนและยาวนานเพราะกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สอดคล้องกับการทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับความจำ โดยสามารถเก็บและจำสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ผู้สอน สิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ที่ได้ผ่านการปฏิบัติจริงจะสามารถเก็บจำในระบบความจำระยะยาว (Long Term

Memory) ทำให้ผลการเรียนรู้อย่างคงอยู่ได้ในปริมาณที่มากกว่าและระยะยาวนาน (Kamphaeng Phet Provincial Education Office, 2021), (Svinicki, 2023)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูเป็นกระบวนการที่ให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการใช้กลยุทธ์และวิธีการที่ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งด้วยตนเอง โดยครูมีบทบาทในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้แก่ การใช้กิจกรรมที่น่าสนใจและมีความหมาย เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การระดมสมอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การทำกรณีศึกษา และการสร้างเกมหรือการศึกษานอกห้องเรียน เป็นต้น เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจและกระตุ้นความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ โดยการสร้างประสบการณ์เรียนรู้ที่มีส่วนรวมระหว่างครูกับผู้เรียนในการวางแผนและดำเนินกระบวนการเรียนรู้ เช่น การจัดกิจกรรมกลุ่ม การทำโครงการหรืองานวิจัยและการใช้เทคโนโลยีในการสร้างการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (Puntillo, 2023) ผ่านการใช้วิธีการสอนหลากหลายในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนทุกคน เช่น การใช้การสอนที่มีความเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้เรียน การใช้เทคโนโลยีในการสอน การใช้กิจกรรมที่สะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มีหลากหลาย เช่น การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบบทพหุคูณโดยผู้เรียน การเรียนรู้แบบใช้เกม การเรียนรู้แบบวิเคราะห์วิดีโอ การเรียนรู้แบบโต้ตอบ การเรียนรู้แบบผู้เรียนสร้างแบบทดสอบ การเรียนรู้แบบกระบวนการวิจัย การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา การเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก การเรียนรู้แบบการเขียนจดหมายข่าว และการเรียนรู้แบบแผนผังความคิด เป็นต้น (Code Genius Academy, 2022), (KruachieveDotCom, 2022) โดยผ่าน 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1. ขั้นกระตุ้นความสนใจ 2. ขั้นสำรวจและค้นหา 3. ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป 4. ขั้นสร้างผลผลิตของความเข้าใจ 5. ขั้นสะท้อนผลผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Code Genius Academy, 2022, Equitable Education Fund (EEF), 2022, Bell, 2020 and DdL Mom, 2023)

ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพเปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมและเป็นการร่วมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู โดยเน้นการพัฒนานักศึกษาให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในปัจจุบัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดทำโครงการวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

2. เพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาด้านเอกสารแนวคิดทฤษฎี (Documentary Study)

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) หลักการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้และปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ทั้งในและต่างประเทศ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาภาคสนาม (Field Study)

การศึกษาภาคสนามผู้วิจัยศึกษาในพื้นที่มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

ขั้นตอนที่ 3 ประชากรเป้าหมาย (Target Population)

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ นักศึกษาที่เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ จำนวนทั้งหมด 112 คน ปีการศึกษา 2565

ขั้นตอนที่ 4 เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ได้การวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, 1967) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเขียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นหรือข้อคำถามที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

โดยแบบสอบถามมีการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรง (Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และนำไป Try-out กับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ชั้นปีที่ 1 เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .965 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .516-.724

ขั้นตอนที่ 5 การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพเพื่อส่งไปยังประชากรเป้าหมาย โดยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลงานวิจัยพร้อมกับแบบสอบถามที่ลงรหัสเรียบร้อยแล้วไปยังนักศึกษาที่เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2565 มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ จำนวนทั้งหมด 112 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามให้เรียบร้อย โดยให้เวลาทำแบบสอบถาม 1 สัปดาห์ แล้วผู้วิจัยรับกลับคืนมา

2. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนทั้งข้อมูลในแบบสอบถามและจำนวนของแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาจัดหมวดหมู่

3. นำข้อมูลของแบบสอบถาม ไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สำหรับการแปลผลค่าเฉลี่ย (Mean) โดยบรรยายข้อมูลและนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ดังนี้ (Siljaru, 2012)

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง อยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยบรรยายเป็นความเรียง

3. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหา โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (index of item-objective congruence : IOC) และการหาค่าความเที่ยงตรง (reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) ด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990)

ขั้นตอนที่ 7 สรุปผลการศึกษาวิจัย และ การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 2 ข้อ และนำเสนอ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มาอภิปรายร่วมกับผลการวิจัยเพื่อประกอบการนำเสนอ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.45$,

$\sigma=4.65$) เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.65$, $\sigma =.578$) รองลงมาได้แก่ ด้านวิธีการจัดเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.52$, $\sigma =.516$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก ($\mu =4.38$, $\sigma =.606$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนให้นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

1. ลักษณะตามบริบทของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องมีคุณลักษณะที่เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน ได้แก่ เป็นคนชอบคิดและจินตนาการในเรื่องต่างๆ ชอบซักถาม ชอบแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรม หากผู้เรียนมีลักษณะดังกล่าว การใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่หากผู้เรียนยังไม่มีลักษณะดังกล่าวควรพัฒนาให้เกิดขึ้นพร้อมกับการจัดกิจกรรมในรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

2. สื่อในการจัดกิจกรรม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเน้นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ครูจึงต้องใช้วัสดุและอุปกรณ์เพื่อพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีมาช่วยอย่างมากในการจัดกิจกรรม ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างสนุก และอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้และการทำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมที่มากกว่าการจัดการเรียนรู้แบบเดิม

3. ภาระหน้าที่ของครูผู้สอน การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนควรกำหนดเป้าประสงค์ (Purposive) ให้สัมพันธ์กับกิจกรรมหรืองานที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะผู้เรียนมากกว่าเนื้อหา เน้นการสร้าง แรงจูงใจในการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนั้นครูผู้สอนต้องเตรียมพร้อมทั้งในส่วนของเนื้อหาและกิจกรรมที่หลากหลาย โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ครูต้องใช้เวลาในการเตรียมตัวในการสอนทั้งรูปแบบกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ตลอดจนการใช้คำถามที่กระตุ้นการคิด รวมถึงการพัฒนาตนเองของครู ในด้านองค์ความรู้และการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่ผู้เรียนชื่นชอบและไม่ชอบ รวมทั้งวิจารณ์เกี่ยวกับเนื้อหาในการเรียนรู้ ผู้สอนต้องออกแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความแตกต่างของผู้เรียน แต่ละคน แต่ละกิจกรรมที่จัดทำต้องมีความหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง

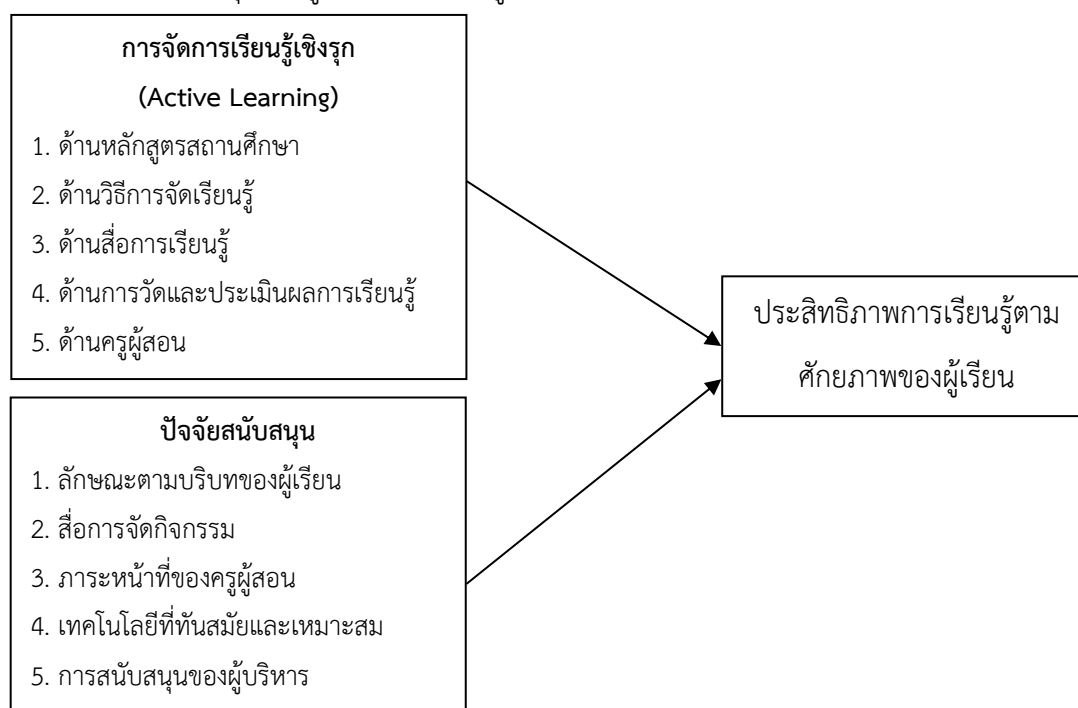
4. เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่หลากหลายและเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสนใจของผู้เรียน การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมกับเนื้อหาจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายและมีความสนใจในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

5. การสนับสนุนของผู้บริหาร การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารตั้งแต่ต้นนโยบายและแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active

Learning) สื่อในการจัดกิจกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสม ภาระหน้าที่ของครูผู้สอน ตลอดจนขนาดห้องเรียนสอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมของผู้เรียน

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้จากผลการวิจัย คือ การจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่นักศึกษาสามารถนำความรู้จากหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูไปประยุกต์ในสถานศึกษาที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านวิธีการจัดเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านครูผู้สอน ส่งผลให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะด้านวิธีการจัดเรียนรู้ และด้านสื่อการเรียนรู้ที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) นอกจากนั้นยังพบว่าปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้แก่ ลักษณะตามบริบทของผู้เรียน สื่อในการจัดกิจกรรม ภาระหน้าที่ของครูผู้สอน เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสม และการสนับสนุนของผู้บริหาร ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

อภิปรายผลการวิจัย

การจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านวิธีการจัดเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะในระหว่างการเรียนรู้ในหลักสูตรมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้งในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน โดยการกำกับ ติดตาม ประเมินผลทั้งให้คำแนะนำกับนักศึกษาอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิดตลอดระยะเวลาการศึกษาส่งผลให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสื่อสารกับผู้เรียนและด้านวิธีการจัดเรียนรู้ที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในแต่ละระดับอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ditsiri (2020) ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานด้วยวิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า การสื่อสารที่ดีทำให้เนื้อหาการเรียนดูง่ายขึ้นและผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาการเรียนได้ดีขึ้น นอกจากนั้นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย ทั้งการเรียนการสอนในห้องเรียนและการเรียนการสอนแบบออนไลน์ทำให้ ผู้เรียนมีความรู้สึกตื่นตัวกับการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา ลดความน่าเบื่อหน่ายเมื่อเทียบการเรียนการสอนในแบบบรรยายทั่วไป ผู้เรียนมีความรู้สึกชอบที่ได้ลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตัวเอง รู้สึกเป็นอิสระในการเรียน ชอบในการมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกันและผู้เรียนพึงพอใจในการนำเอาเทคโนโลยีในชีวิตประจำวันใกล้ตัวมาใช้ในการเรียนได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับ Phonthadawit (2016) ที่กล่าวว่า วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สามารถสะท้อนสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้ได้จากกิจกรรมและความสามารถของผู้เรียน โดยผู้สอนควรออกแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกิจกรรมที่ต้องมีความหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงแก้ปัญหาได้ตามสภาพจริง (Authentic Situation) ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเรียนเหมือนไม่เรียน สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น ใช้กระบวนการกลุ่มและมีการประเมินผลที่หลากหลายทั้งตัวผู้เรียน เพื่อนและผู้สอน

ปัจจัยที่สนับสนุนให้นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย ลักษณะตามบริบทของผู้เรียน สื่อในการจัดกิจกรรม ภาระหน้าที่ของครูผู้สอน เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสม และการสนับสนุนของผู้บริหาร ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้เรียนผ่านกิจกรรมที่มีความหลากหลายและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ditsiri (2020) ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานด้วยวิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า กิจกรรมที่มีความหลากหลาย ทั้งการเรียนการสอนในห้องเรียนและ

การเรียนการสอนแบบออนไลน์ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกตื่นตัวกับการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา ลดความน่าเบื่อหน่าย เมื่อเทียบการเรียนการสอนในแบบบรรยายทั่วไป ครูจึงจำเป็นต้องปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะตามบริบทของผู้เรียนที่มีความแตกต่างในแต่ละช่วงวัย โดยใช้สื่อในการจัดกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้มากที่สุด ซึ่งการวางแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จึงจำเป็นต้องใช้เวลาในการเตรียมความพร้อมของครูในหลายองค์ประกอบ เช่น กิจกรรม สื่อ การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ดังนั้นจึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อให้เกิดพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป สอดคล้องกับ Phonthadawit (2016) ที่กล่าวว่า ผู้สอนควรมีออกแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกิจกรรมที่ต้องมีความหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงแก้ปัญหาได้ตามสภาพจริง (Authentic Situation) เชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรียนกับชีวิตจริงหรือสถานการณ์จริง รวมถึงการบูรณาการวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phoempuncharoenyot (2018) ที่ศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลไทรโยค พบว่า ปัจจัยด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านห้องเรียนอัจฉริยะในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลไทรโยค

สรุป

การจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านวิธีการจัดเรียนรู้แบบเชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ โดยปัจจัยที่สนับสนุนให้นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ลักษณะตามบริบทของผู้เรียน สื่อในการจัดกิจกรรม ภาระหน้าที่ของครูผู้สอน เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสม และการสนับสนุนของผู้บริหาร

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในระดับมาก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพควรเพิ่มเติมเนื้อหา และทักษะการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นภายใต้รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

1.2 โรงเรียนที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงานของนักศึกษาควรจัดอบรมหรือใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของครู เพิ่มขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ครูมีทักษะการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนให้นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ลักษณะตามบริบทของผู้เรียน สื่อในการจัดกิจกรรม ภาระหน้าที่ของครูผู้สอน เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสม และการสนับสนุนของผู้บริหาร ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์การสอนควรเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอแนวทางการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนทรัพยากร เวลาเตรียมกิจกรรมในการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ให้กับครู

2.3 ครูควรศึกษาเพื่อเติมเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมในรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

2.4 ผู้บริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูในสถาบันอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในหลักสูตรได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

2.2 ควรประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

2.3 ควรศึกษาผลการส่งเสริมปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ได้แก่ ทรัพยากร เวลาเตรียมกิจกรรมในการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครู เป็นต้น

References

- Bell, M. (2020). *A five-step cycle to improve learning in your classroom*. Retrieved November 18, 2023, from <https://www.routledge.com/blog/article/the-5-steps-of-the-learning-cycle#>
- CBE Thailand. (2021). *Competency - based Education*. Retrieved November 23, 2023, from <https://shorturl.asia/lsz01>
- Code Genius Academy. (2022). *Active Learning, a new form of learning Extracurricular courses 2022*. Retrieved November 23, 2023, from <https://codegeniusacademy.com/active-learning/>
- DdL Mom. (2023). *Active Learning Unveiled : 5 Genius Strategies for an Enriching Home Learning Environment*. Retrieved November 23, 2023, from <https://shorturl.asia/Pe6kp>.
- Ditsiri, T. (2020). *Development of a Blended Learning Model by Using Active Learning Method to Enhance Pre-service Teacher Students' Information and Communication Technology Competencies*. (Doctoral Dissertation). Kasetsart University. Bangkok.
- Equitable Education Fund (EEF). (2022). *5 STEPS Active Learning develops to its full potential to achieve excellence in its own way*. Retrieved July 24, 2023, from <https://www.eef.or.th/article-5-steps-active-learning/>.
- Kamphaeng Phet Provincial Education Office. (2021). *Guidelines for organizing active learning to develop student skills in the 21st century*, Kamphaeng Phet Province. Kamphaeng Phet Province: Kamphaeng Phet Provincial Education Office.
- KruachieveDotCom. (2022). *What is Active Learning?*. Retrieved July 24, 2023, from <https://shorturl.asia/IWiXj>
- Phoempuncharoenyot, J. (2018). *Developing Learning Management Using Active Learning with Smart Classroom for Grade 6 Students Anubansaiyok School*. (Master Thesis). Sripatum University. Bangkok.
- Phonthadawit, N. (2016). *Active learning management*. (2rd ed.). Bangkok: Triple Education Co., Ltd.
- Puntillo, P. (2023). *Why is Gamification increasing in events and student learning?*. Retrieved July 30, 2023, from <https://shorturl.asia/PGegC>

Siljaru, T. (2012). *Research and statistical analysis with SPSS and AMOS*. (13th ed.).

Nonthaburi : S. R. PRINTING MASSPRODUCTS COMPANY LIMITED.

Svinicki, M. (2023). *Teaching for Effective Learning*. Retrieved November 23, 2023, from https://www.queensu.ca/teachingandlearning/modules/students/22_active_learning_strategies.html